

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Кафедра _____

психології та соціології

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету
здоров'я людини

“24” 03 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Психологія конфлікту

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Ступінь вищої освіти _____

бакалавр

(бакалавр, магістр)

Факультет (назва)	Галузь знань (шифр і назва галузі знань)	Спеціальність (шифр і назва спеціальності)	Освітня програма (назва освітньої програми)
Факультет здоров'я людини	05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	«Психологія»

Розробники: Гарькавець С. О., д.психол.н., професор, професор кафедри психології та соціології

(прізвище та ініціали, посада, науковий ступень та вчене звання)

(підпис)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри (предметної комісії): психології та соціології

(назва кафедри)

Протокол № 9 від 15 03 20 23 р.

Завідувач кафедри (голова предметної комісії):

(підпис)

Bohonkova Y. O.

(прізвище та ініціали)

Схвалено методичною комісією факультету:

Здоров'я людини

(назва факультету)

Протокол № 1 від 23 03 20 23 р.

Голова методичної комісії:

(підпис)

Тарасов В.Ю.

(прізвище та ініціали)

Передумови для вивчення

Дисципліни, що забезпечують		
Семестр	Найменування дисципліни	Найменування теми
2	Загальна психологія	Поняття психіки. Характерологічні особливості
5	Соціальна психологія	Психологія спілкування

Програма навчальної дисципліни

Вид заняття	Короткий зміст навчальних занять, тематика індивідуальних та/або групових завдань	Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання	Кількість отримуваних балів min-max
Тема 1. Конфлікт: поняття та предмет вивчення			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Конфлікт як предмет дослідження. Конфлікт як різновид критичних ситуацій. Джерела, причини та функції конфліктів.	Участь в обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Поняття конфлікту та проблема його вивчення. Психологічна традиція розгляду та дослідження конфліктів <u>Стислий зміст.</u> Філософсько-соціологічна традиція вивчення конфліктів. Трагування конфлікту в роботах закордонних науковців (Р. Дарендорфа, Л. Козера, М. Дойча та ін.). Дослідження конфліктів у вітчизняній психологічній науці. Конфлікт як інтрапсихічний феномен (З. Фройд, К. Горні, Е. Бьорн). Ситуаційні підходи: конфлікт як реакція на зовнішню ситуацію (М. Дойч, М. Шериф). Конфлікт як когнітивний феномен (К. Левін, Ф. Хайдер). Сучасні тенденції в психологічних підходах до розуміння конфліктів.	Виконане практичне заняття, тест за темою	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Вітчизняні концепції психології конфлікту	Доповідь, презентація	4
Тема 2. Теорії поведінки особистості у конфлікті			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Основні моделі поведінки особи в конфліктній взаємодії та їх характеристика. Характеристики основних стратегій поведінки особи в конфлікті. Двовимірна модель Томаса-Кіллена стратегії поведінки в конфлікті.	Участь в обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Теорії поведінки особистості у конфлікті. Теоретичні підходи до типології конфліктних особистостей. <u>Стислий зміст</u> Основні моделі поведінки особистості в конфліктній взаємодії та їх	Виконане практичне заняття, тест за темою	4

	характеристика. Характеристики основних стратегій поведінки особистості в конфлікті. Двомірна модель Томаса-Кіллена стратегії поведінки в конфлікті. Теорії акцентуації характерів К. Леонгарда, А. Є. Личко та їх зв'язок із психологією конфлікту. Типологія конфліктних особистостей.		
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Використання психологічних знань у сфері вивчення конфліктів	Доповідь, презентація	4
Тема 3. Проблема внутрішньоособистісного конфлікту			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття внутрішньоособистісного конфлікту та його особливості. Основні психологічні концепції внутрішньоособистісних конфліктів. Форми прояву інтрапсихічних конфліктів та їх симптоми. Способи вирішення інтрапсихічних конфліктів.	Участь в обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Особливості виникнення та перебігу інтрапсихічних конфліктів Проблема вирішення інтрапсихічних конфліктів особистості <u>Стислий зміст.</u> Науково-психологічні підходи до детермінації інтрапсихічних конфліктів. Особливості розгортання та протікання внутрішньоособистісного конфлікту. Форми прояву інтрапсихічного конфлікту та їхня симптоматика.	Виконане практичне заняття, тест за темою	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Погляди на інтерперсональний конфлікт представників різних психологічних шкіл.	Доповідь, презентація	4
Тема 4. Особливості інсталяції міжособистісних конфліктів			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Види і причини конфліктів в міжособистісній взаємодії. Основні підходи у вивченні міжособистісного конфлікту. Класифікація міжособистісних конфліктів. Міжособистісний конфлікт на різних етапах онтогенезу. Попередження і вирішення міжособистісних конфліктів.	Участь у обговоренні	1
Практичні заняття	Тема. Проблема міжособистісних конфліктів. Особливості попередження та вирішення міжособистісних конфліктів. <u>Стислий зміст.</u> Поняття міжособистісного конфлікту та його структура. Основні підходи у вивченні міжособистісних конфліктів. Класифікація міжособистісних конфліктів.	Виконане практичне заняття, тест за темою	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Гендерні особливості міжособистісних конфліктів. Вікові особливості конфліктної взаємодії.	Доповідь, презентація	4
Тема 5. Проблема групових конфліктів та їх різновиди			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття групових конфліктів, їх види і класифікація. Конфлікт типу «індивід – група» та його особливості. Міжгрупові конфлікти, їх	Участь у обговоренні	2

	причини та функції. Конфлікт між формальною і неформальною системами відносин. Наслідки групових конфліктів.		
Практичні заняття	Тема. Особливості проявів групових конфліктів. <u>Стислий зміст.</u> Поняття групового конфлікту та його різновиди. Основні підходи у вивченні групових конфліктів. Класифікація групових конфліктів. Конфлікт типу «особистість – група» та його особливості.	Виконане практичне заняття, тест за темою	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Вирішення міжгрупових конфліктів у різних психологічних підходах.	Доповідь, презентація	5
Тема 6. Технології ефективного спілкування та раціонального поведіння у конфлікті			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> Поняття технологій ефективного спілкування та їх різновиду. Значення невербальних засобів у спілкуванні та їхній психологічний зміст. Поняття технологій раціональної поведінки у конфлікті.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Технології ефективного спілкування у конфлікті. Технології раціональної поведінки у конфлікті. <u>Стислий зміст.</u> Технології ефективного спілкування та їхні особливості. Вербальні засоби ефективного спілкуванні. Невербальні засоби ефективного спілкування. Поняття технологій раціональної поведінки в конфлікті. Правила та кодекси поведінки в конфліктній взаємодії.	Виконане практичне заняття, тест за темою	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Вербальне та невербальне поведіння конфліктів суб'єктної взаємодії.	Доповідь, презентація	5
Тема 7. Психологія переговорного процесу			
Лекції	<u>Стислий зміст.</u> 1. Переговорний процес, його функції та основний зміст. Моделі поведінки партнерів у переговорному процесі. Маніпулятивні технології у переговорному процесі та протидія ним. Технології стратегій та тактик опонентів у переговорному процесі.	Участь у обговоренні	2
Практичні заняття	Тема. Психологічні особливості переговорного процесу. Стратегії та тактики переговорного процесу. <u>Стислий зміст.</u> Особливості проведення медіації щодо вирішення конфліктів. Моделі поведінки опонентів і медіатора у переговорному процесі. Особливості протидії маніпуляціям у переговорному процесі.	Виконане практичне заняття, тест за темою	4
Самостійна робота	<u>Стислий зміст.</u> Практика медіації та досвід зарубіжних країн.	Доповідь, презентація	5
Підсумковий контроль		екзамен	30

Критерії оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Вимоги
90 – 100	A	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни у повному обсязі, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи та наукові узагальнення; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги; алгоритми оптимального застосування та використання опанованого матеріалу в професійній діяльності;</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати результати психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
82 – 89	B	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи з незначними неточностями; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи несуттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження; рефлексувати та критично оцінювати результати психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але не достатньо обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
74 – 81	C	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи припускаючи незначні помилки; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, але з неточностями та помилками; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи несуттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускати помилок у дотриманні процедури дослідження; недостатньо рефлексувати результати психологічних досліджень та формулювати висновки; презентувати результати власних досліджень усно / письмово; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але не достатньо обґрунтовано приймати необхідні рішення як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у</p>

		відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.
64 – 73	D	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни, основні теоретико-методологічні положення, концептуальні підходи на задовільному рівні, припускаючи помилки та неточності; закономірності та особливості розвитку, функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань, але з помилками та неточностями; валідний та надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження та надання психологічної допомоги припускаючи суттєві помилки.</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускати помилок у дотриманні процедури дослідження; формулювати висновки з недостатньою аргументацією; презентувати результати власних досліджень усно; застосовувати знання у практичних ситуаціях, але припускати суттєвих помилок щодо обґрунтування прийнятих рішень як у стандартних, так й нестандартних соціальних ситуаціях, у відповідності до опанованих знань з даної дисципліни.</p>
60 – 63	E	<p><u>Знати:</u> матеріал навчальної дисципліни в обмеженому обсязі, припускати плутанини щодо основних теоретико-методологічних положень дисципліни; вибірковий психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) для проведення психологічного дослідження</p> <p><u>Вміти:</u> формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, але припускати суттєвих помилок; вибірково застосовувати знання на практиці.</p>
35 – 59	Fx	<p><u>Знати:</u> незнання значної частини навчального матеріалу та суттєві помилки в орієнтації щодо фундаментальних положень дисципліни.</p> <p><u>Вміти:</u> невміння застосовувати знання на практиці, що передбачає повторне вивчення навчального матеріалу.</p>
0 – 34	F	<p><u>Знати:</u> незнання більшої частини навчального матеріалу та основних фундаментальних положень дисципліни.</p> <p><u>Вміти:</u> суттєве невміння застосовувати знання на практиці, що робить неможливим подальше навчання без обов'язкового повторного вивчення навчального матеріалу.</p>